

ACADEMIA ROMÂNĂ
COMITETUL ROMÂN DE ISTORIA ȘI FILOSOFIA ȘTIINȚEI ȘI
TEHNICII
FILIALA CRAIOVA

**ALUMNI-TRADIȚIE ACADEMICĂ LA CRAIOVA, DE LA ȘCOALA NORMALĂ
LA FACULTATEA DE MECANICĂ**

Valențele oricărei entități academice sunt conferite de tradiția, valoarea și anvergura actului educațional. Facultatea de Mecanică a Universității din Craiova a beneficiat de moștenirea unei infrastructuri materiale și spirituale împletite într-un simbolism aparte. Putem vorbi, așadar, de peste un veac de tradiție academică, transmisă între serii de generații consacrate în domeniul științei, atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Acest lucru a fost posibil datorită construirii unei identități academice pe care avem datoria să ne-o asumăm și să o îmbogățim după priceperea și puterile noastre, indiferent de entitățile care au performat în acest spațiu.

Astfel, identitatea Almei Mater a fost perpetuată indiferent de forma instituțională care s-a succedat, de la Școala Normală, la Institut Pedagogic, și, ulterior, la Facultatea de Mecanică a Universității din Craiova. Acest parcurs s-a desfășurat în consonanță cu moștenirea intelectuală generată și continuată în spațiul arhitectonic monumental din Calea București 107, consacrand zicerea „Nu zidurile fac o școală, ci spiritul care domnește într-însa”, așa cum profetea Regele Ferdinand I „Întregitorul”.

„De ce Ștefan Velovan?”, „de ce Craiova?” - răspunsul îl regăsim cu prisosință în viața și opera derulate pe parcursul celor 30 de ani dedicați unei singure instituții, Școala Normală din Craiova, în valorile și în exemplul profesional care l-au consacrat pe marele pedagog și profesor.

Raportat la dezideratele actuale și de viitor, mediile academice naționale și internaționale sunt într-o continuă schimbare de paradigmă, iar actul educațional trebuie să ofere cele mai bune soluții, în contextul în care instrumentele de învățare evoluează continuu: de la digitalizare la utilizarea rațională a inteligenței artificiale, de la noi pedagogii la noi atribute ale profesiilor viitorului.

În consecință, momentele festive ale fiecărei epoci reprezintă implicit și celebrarea celor care și-au dedicat destinele înființării și dezvoltării învățământului superior din Craiova. Onorând memoria înaintașilor, mulțumim celor care au construit și înnobilit comunitățile academice, de la magiștri la discipoli.

Acestea sunt și motivele pentru care, pe 22 septembrie 2023, ne-am asociat cu multă bucurie conferinței de toamnă a Comitetului Român de Istoria și Filosofia Științei și Tehnicii (CRIFST) Filiala Craiova, intitulată „Istoria Școlilor Normale din România. Ștefan Velovan și Școala Normală din Craiova”. În cadrul conferinței, alături de alte comunicări, s-a prezentat și lucrarea „Simbolismul și valențele unei clădiri emblematice, de la valoare arhitecturală la menire academică”, autori Alina Duță, Simona-Mariana Crețu și Ilie Dumitru.

Cu ocazia acestui eveniment s-a deschis secția dedicată personalității lui Ștefan Velovan și Școlii Normale, în cadrul Muzeului de Istorie al Facultății de Mecanică.

S-au achiziționat documente și monografii, redescoperind frumusețea grandioasă a trecutului prin opera unor înaintași iluștri, prin dragostea ce izvora din inimile lor pentru oameni și pentru tot ceea ce înfăptuiau. Splendoarea care radia din toate documentele ne-a încântat.

Studentii facultății noastre, Valentin Corzanu și Andrei Corzanu, sub îndrumarea competență a doamnei profesor Alina Duță, s-au alăturat acțiunii de valorificare a trecutului, spre păstrarea vie a acestuia în memoria celor ce vor veni după noi. Au modelat 3D construcția „Școlii Normale de Băieți” cu ajutorul programelor AutoDesk Inventor și Altair Inspire, utilizând planurile vechi ale clădirii și au realizat macheta prin imprimare 3D.

Colectivul Facultății de Mecanică a decis să continue manifestările omagiale în cinstea magiștrilor care au onorat prin activitățile lor meseria de dascăl în acest edificiu academic din Craiova, Calea București numărul 107, începând cu Școala Normală și continuând cu Facultatea de Mecanică.

Ca dovadă, pe 8 mai 2024, Facultatea de Mecanică, în colaborare cu CRIFST filiala Craiova, organizează colocviul „ALUMNI-TRADIȚIE ACADEMICĂ LA CRAIOVA, DE LA ȘCOALA NORMALĂ LA FACULTATEA DE MECANICĂ”. În discursul de deschidere din partea conducerii facultății se menționa „Locul de învățământ constituie spațiul unde generațiile sunt într-o simbioză, unde conviețuiesc trecutul, prezentul și mai ales viitorul. O parte dintre profesorii noștri au avut legătură cu ceea ce a fost Școala Normală. Era o lume completă, în care absolvenții se formau și vibrau în misiunea lor, aceea de luminători ai satelor. Comunitatea academică a Facultății de Mecanică este deosebit de onorată să își desfășoare activitatea într-o instituție de prestigiu, o instituție de marcă. Astăzi suntem onorați să omagiem, să ne amintim și să ne exprimăm întreaga grațitudine tuturor generațiilor de învățători, de institutori, de ingineri.”

Peste 60 de persoane au participat la acest frumos eveniment, cadre didactice, studenți, elevi ai Colegiului Național Pedagogic Ștefan Velovan din Craiova, foști elevi ai Școlii Normale, iubitori de cultură și de educație din Craiova și nu numai.

Dacă ne întoarcem privirea spre înaintași, Ilie Dobrian, președinte al Asociației Învățătorilor din Dolj, îi spunea lui Ștefan Velovan, cu ocazia pensionării: ”Oricât de mare a fost opera Dvs., de profesor, totuși, gândind la încoronarea acestei opere, nu mă pot opri de a vă aminti că D-vs. mai aveți încă ceva de făcut: D-vs. trebuie să și tipăriți opera D-vs.” Foștii discipoli ai lui Ștefan Velovan, acei „apostoli ai românismului”, au dorit, după ce acesta nu a mai fost printre ei, să tipărească întreaga operă a iubitului lor profesor, dar vremuri vitrege le-au întrerupt demersul după numai trei publicații.

Cu un gând la înaintași și cu altul spre viitor, am decis să susținem continuarea acestei nobile acțiuni, și în acest sens amintim lucrările republicate recent:

„**Ștefan Velovan, Introducere în psihologia pedagogică**”, ediție critică, studiu introductiv, note și comentarii de Adrian Michiduță, Editura Aius, Craiova, 2023;

„**Ștefan Velovan, CERCUL APERCEPȚIEI**”, ediție critică, studiu introductiv, note și comentarii de Adrian Michiduță, Editura Aius, Craiova, 2024;

„**Ștefan Velovan, DESPRE MEMORIE**”, ediție critică, studiu introductiv, note și comentarii de Adrian Michiduță, Editura Aius, Craiova, 2024.

Domnul profesor Petrișor Militaru a prezentat la Colocviul „ALUMNI-TRADIȚIE ACADEMICĂ LA CRAIOVA, DE LA ȘCOALA NORMALĂ LA FACULTATEA DE MECANICĂ” opera lui Ștefan Velovan, cu accent pe ultimele două lucrări reeditate.

<<Cercul apersepției. Monografie psihologică asupra treptelor didactice formale a văzut lumina tiparului în 1895, adică acum 129 de ani, la București, în Lito-Tipografia Codreanu & Savoiu și este o ediție bibliofilă. Autorul pleacă în cercetarea sa de la teoria apersepției și a atenției involuntare a lui J. Fr. Herbart care a reușit să elaboreze un sistem psihologic de organizare a activității didactice a educatorului cu elevii, în scopul constituirii cunoștințelor într-un sistem.

Aici, pedagogul Ștefan Velovan (1852-1932) ne recomandă să ne educăm apersepția. Acest lucru înseamnă a ne fixa ideile cât mai bine în conștiință și a privi cu seriozitate tot ceea ce stă

în legătură cu preocupările noastre constante, înseamnă, de asemenea, a ne disciplina atenția, spre a o avea oricând în ajutor la dobândirea de cunoștințe noi.

Sistemul treptelor didactice formale elaborat de Herbart și preluat și adaptat nevoilor învățământului de la noi de Ștefan Velovan, a contribuit în mod substanțial la dezvoltarea teoriei sistemului de instrucție pe clase și lecții, oferind corpului didactic, mai ales învățătorilor, o tehnică de instruire care îngăduia organizarea unei activități sistematice a elevilor. Pedagogul român a pus accentul pe sistematizarea lecției, pe procesul receptării de către elevi a cunoștințelor și pe autoritatea profesorului.

Volumul “Despre memorie. Studii originale de psihologie pedagogică”, a reputatului psihopedagog Ștefan Velovan, a văzut lumina tiparului la Craiova, acum mai bine de un secol, unde el era profesor la Școala Normală de Băieți. Urmând linia lui Johann Friedrich Herbart, Ștefan Velovan a considerat că legile asocierii sunt la baza vieții sufletești, fiindcă fără existența lor psihologia nu poate deveni o știință în sensul pozitiv al cuvântului, adică o știință cu propriile sale legi. Velovan definește memoria ca fiind acea facultate sufletească sau acea putere a sufletului în care ideile produse sunt păstrate până la reproducere. Memoria începe de când se produc ideile.>>

În perspectiva valorificării patrimoniului didactic, se află în curs de finalizare redactarea „**Caietului de explicări la Psihologie-după Dl Profesor Ștefan Velovan**” al elevului Chiriță G. Nicolae, din clasa a IV a, Școala Normală de Învățători – Craiova, anul școlar 1922-1923, cu prefața semnată de Cristian Oliviu Burada. Caietul original se află în Muzeul Colegiului Național Pedagogic „Ștefan Velovan” din Craiova.

Ne bucură faptul că și alți iubitori ai operei didactice și științifice a marelui dascăl al neamului românesc, Ștefan Velovan, se alătură demersurilor editoriale de readucere în actualitate a scrierilor sale. În acest sens amintim lucrarea publicată de Editura Universitară din București în 2024, cu prefață semnată de Marin Manolescu, intitulată: „Curs de pedagogie; pedagogi și pedagogii de prestigiu: începuturi, restituiri”.

După pensionare, deși Ștefan Velovan s-a întors acasă, în Rusca Montană, a rămas permanent în colaborare cu cei care i-au fost colegi în locurile în care și-a desfășurat activitatea. La fel și noi, ne dorim să construim punți durabile între iubitorii de cultură și de tradiție academică, între toți cei animați de un profund sentiment de recunoștință față de dascălii înaintași care, cu noblețe, grijă și pasiune, au pus bazele formării generațiilor de elevi sau studenți din Craiova, Rusca Montană, Caransebeș, București și nu numai.

Prof. univ. Dr. ing. Ilie DUMITRU,

Decan al Facultății de Mecanică din Craiova

Prof. univ. Dr. ing. Alina DUȚĂ,

membru CRIFST - filiala Craiova

Prof. univ. Dr. ing. Ionuț Daniel GEONEA,

Director Departament MapCC, Facultatea de Mecanică din Craiova